

Phần C/Part C

CƠ SỞ LUẬN THUYẾT CHÍNH TRỊ/POLITICAL REASONING GROUND

QUYỀN CỦA NGƯỜI DÂN NỔI DẬY

NGUYỄN CAO HÁCH

Người dân trong một nước có quyền đứng lên chống lại một chế độ bạo ngược áp bức hay không? Ngay cả bỏ sang một bên trường hợp cực đoan là bạo động bằng quân sự, người dân có quyền dùng bất cứ phương tiện gì để loại bỏ một chế độ không đáng mong muốn, do bất cứ nguyên ủy nào, hay không?

Câu hỏi dường như vô nghĩa tại các nước Tây Phương khi mà cử tri chỉ giản dị dùng lá phiếu của họ để loại trừ những người cầm quyền không bảo đảm được lời hứa trong kỳ tranh cử. Nhưng trong một số nước khác, người dân không nắm được quyền này. Việt Nam là một trường hợp điển hình. Chính là Hiến Pháp CSVN viết rằng Đảng CSVN là cơ quan lãnh đạo chính sách, hoàn toàn điều khiển chính phủ, một cơ cấu được chỉ định bởi Đảng. Mệnh đề “chuyên chính” được phát biểu một cách tuyệt đối, và không có giới hạn nào trên quyền lực tuyệt đối đó. Người dân được gọi là “DÂN LÀM CHỦ”, nhưng người nông dân VN không làm chủ được cái gì cả, ngay cả cái thân trần của họ, và thường xuyên bị sự giám sát của công an.

Các cuộc bầu cử không chính thức bị gạt bỏ, nhưng mọi người đều biết rằng trong chế độ đó, cử tri chỉ làm công tác thông qua những quyết định của Đảng CS. Vì mọi thứ, ngay cả đời sống, đều tùy thuộc vào sự tùy tiện không lường của công an địa phương, mà có ai trong họ dám chấp nhận tai họa nói hay hành động ngược lại với những điều tuyên truyền chính thức?

Phải chăng là tình trạng này sẽ tiếp diễn mãi mãi? Chỉ nói về mặt lý luận không thôi, giả sử rằng có đủ số người dân tiến tới cùng kết luận rằng con ác mộng đã quá dài, và thời gian đã tới để họ đoạt lại số phận của chính họ. Họ có quyền làm như vậy hay không? Chỉ nội việc câu hỏi đó được đặt ra cũng đủ cho thấy tình trạng nghiêm trọng của một nước bị đưa vào mối bồng bong, khi một tập đoàn quyền lực tuyên bố rằng họ có quyền chuyên chính mãi mãi.

Quyền của người dân chọn chính phủ của họ ít dựa trên những luận cứ triết lý trừu tượng mà dựa trên cơ sở ý chí của người dân không chấp nhận bất cứ hình thức nô lệ nào. Và ý chí này đã được biểu lộ mạnh mẽ qua suốt các thời kỳ lịch sử của đất nước.

Năm 39 Dương Lịch, chị em Bà TRUNG đã dấy loạn và đánh bật toàn thể quân đội và chế độ cai trị của người Tàu. Làm cách nào mà nhị vị nữ anh hùng thành công được nếu không có sự góp sức của toàn dân, đã quyết định chiến đấu chống lại bọn đô hộ tham tàn? Khoảng 2 thế kỷ sau đó, một nữ dũng tướng - TRIỆU ẦU, lãnh đạo kháng chiến nông dân chống lại quân xâm lăng Bắc phương (năm 226 Dương Lịch). Vào thế kỷ thứ 10, ĐINH BỘ LĨNH, tự bản thân không mấy lời cuốn vì ông bắt đầu lớn lên như một tá điền, đã huy động được đủ lực ủng hộ để thắng lợi và lên làm vua vào năm 968 Dương Lịch. Từ đó, dân tộc ta đã có truyền thống vững chắc rằng người dân có quyền và có sứ mệnh định đoạt lấy số phận của mình.

Chúng ta có cần phải nhấn mạnh điểm này hơn nữa hay không? Trong tất cả các triều đại quốc gia của VN, không có ai hưởng uy thế và uy tín hơn các đời vua liên tục của nhà TRẦN, bởi vì họ đánh bại quân Nguyên tới ba lần trong thế kỷ 13. Nhưng, vào cuối thế kỷ 14, những nhà lãnh đạo với quyền hành tuyệt đối của triều đại nhà Trần trở thành bất lực và tham nhũng; thì một lần nữa, người dân thực hành quyền tự quyết, theo HỒ QUÝ LY dấy động cuộc nổi loạn, thiết lập một chế độ mới.

Quần chúng thực hiện quyền của họ, nhưng họ cần có nhà lãnh đạo. Vào đầu thế kỷ 15, nhà lãnh đạo quốc gia LÊ LỢI tiến hành cuộc kháng chiến 10 năm (1417-1427). Từ đó, truyền thống hoàn toàn được xác lập: khi mà một sự chuyển tiếp pháp lý và hòa bình quyền lực quốc gia không thực hiện được, người dân có quyền sử dụng võ lực để đạt tới một sự chuyển đổi chế độ. Khi những nhà cai trị là lũ xâm lăng ngoại bang, quyền đó trở thành một nhiệm vụ thiêng liêng. Quả thật đúng rằng đất nước đã luôn luôn sống dưới sự cai trị của những nhà cầm quyền tự phong, nhưng mà cũng luôn luôn nổi bật một nguyên tắc rằng nhà vua có sứ mạng đem lại an lạc cho nhân dân. Một khi mà nhà vua thất bại trong sứ mạng đó, nông dân sẵn sàng đứng lên chống lại và lật đổ ngai vàng của vị vua mất chính danh.

Thật là không may nếu cuộc giải trừ quyền lực phải được tiến hành qua những phương tiện bạo lực. **Có phải là tốt hơn cho quốc gia nếu Đảng CSVN chịu từ bỏ những tham vọng quyền lực tuyệt đối và chuyên chính mãi mãi, để phá vỡ cái vòng lẩn quẩn của áp bức có hệ thống đối với người dân và bị chống lại bằng bạo động đỏ máu cũng bởi chính đại chúng đó?**

Cho đến bây giờ, quyền lực chuyên chính đã dẫn tới hố phân chia sâu rộng giữa một thiểu số đặc quyền đặc lợi và

toại đa số bị chà đạp. Có lẽ rằng sẽ có ích lợi để lưu ý Đảng CSVN về một trích dẫn sau mượn từ một Hiến Pháp của Pháp: *"Khi chính phủ vi phạm quyền của người dân, sự đứng dậy của người dân - một phần hay toàn thể - là quyền thiêng liêng nhất và nghĩa vụ đáng cảm phục nhất"* (Constitution de l'an I, 24 Juin 1793, article 35)

Đoạn sau đây trích từ Sắc lệnh MIT BRENNENDER SORGE (March 14, 1937) của Đức Giáo Hoàng PIÔ XI, nhấn mạnh hơn nữa điểm rằng người công dân có quyền nổi dậy chống lại nhà nước khi mà luật pháp công bố bởi nhà nước trái lại với luật tự nhiên: *"Chúng ta đang tham chiếu vào cái gọi là luật tự nhiên... Tùy theo luật tự nhiên mà luật thực tại - bất cứ thế nào là tình trạng của nhà làm luật - có thể được phán đoán theo nội dung luân lý của nó, và bởi đó, nó có hiệu lực buộc người ta về lương tâm. Nếu các luật pháp hành xử bởi con người mâu thuẫn không có cách giải quyết với luật tự nhiên, chúng không có hiệu lực bởi sự khuyết hỏng ngay từ căn bản của chúng, khi mà không có sự cưỡng chế hay biểu dương sức mạnh nào có thể làm cho đứng lại được... Bởi thiện ý của Chúa, con người được ban cho những quyền không thể bị tước đoạt hoặc chuyển nhượng, tức là bất cứ tập thể nào cố từ chối, hủy diệt, hay bỏ qua những quyền đó (đều không có chính danh)"*

Trong Sắc lệnh Giáo hoàng FIRMISSIMAM CONSTANTIAM (28/3/1937), Đức Giáo Hoàng diễn tả một cách minh thị hơn: *"Nếu các chính quyền công khai tấn công các nguyên tắc tôn trọng công lý và sự thật, đến nỗi cơ sở (biện minh) cho quyền tối thượng của họ không còn (đứng vững) nữa, thì tại sao chúng ta lại trách những công dân đó tập hợp lại với nhau để tự bảo vệ họ và quốc gia, với sự vận dụng những phương tiện vừa hợp pháp vừa thích ứng với hoàn cảnh, để chống lại những người đã hành động ngược lại sự an lạc của quần chúng qua sự lạm dụng quyền lực của họ"*

Có vẻ rằng Đức Giáo Hoàng thấy ngay mối nguy hại tiềm tàng nếu quyền thiêng liêng này (nổi dậy) được làm tới, như thế thì hòa bình và ổn định xã hội có thể bị đe dọa; Ngài thêm một số điều kiện: *"Các phương tiện dùng phải được điều chỉnh đối với mục tiêu. Chúng phải chỉ được dùng để đạt mục tiêu đó..., như thế cộng đồng sẽ không bị đưa đến tình trạng tệ hại hơn là cái mà họ muốn khu trừ"*.

Khoảng 1/4 thế kỷ sau, ĐGH Gioan XXIII đã phát biểu lập trường của Ngài liên hệ đến quyền nổi dậy trong Sắc lệnh Giáo Hoàng nổi tiếng PACEM IN TERRIS (1963): *"Phán lệnh về luân lý đến từ Chúa. Nếu có nhà cầm quyền nào hành xử luật pháp hay có biện pháp chống lại phán truyền luân lý đó, như vậy, chống lại ý Chúa, những luật và những biện pháp đó không thể buộc bất cứ người nào về lương tâm bởi vì chúng ta phải vâng lời Chúa chứ không phải vâng lời con người... Luật lệ của người chỉ xứng đáng là luật khi nó không ngược lại sự công bằng hợp lý... Đến mức mà luật con người chống lại sự hợp lý, chúng ta có quyền tuyên bố là nó bất công, bởi vì nó không thật sự là luật, mà là một dạng thức bạo loạn"* (về cước chú xin tham chiếu nguyên tác tiếng Anh)

OF THE RIGHT TO REBEL

NGUYEN CAO HACH

Does the citizenry of a country have the right to rebel against an oppressive government? Even barring the extreme case of armed upheaval, do people have the right to use any other means to get rid of a regime deemed undesirable for whatever reasons?

The question seems meaningless in Western countries where electors use their ballots to drive out any office-holder who does not deliver on the promises made during the electoral campaign. But in a lot of other countries, the population does not dispose of this means of control. Vietnam is a case in point. It is written in the constitution that the Vietnamese Communist Party (VCP) is the policy-making body controlling a government designated by the VCP itself. The proposition is stated in absolute terms and there is no limit in time to the absolute power. The population is proclaimed "rulers" (DAN LAM CHU) but the Vietnamese peasant rules nothing not even his bare body, and is constantly under the surveillance of the police. Elections are not formally ruled out, but everyone knows that in such a regime, the electors merely rubber-stamp the decisions of the VCP. Since everything, even life, depends on the whims of the local police, who would take the risk of acting or saying anything contrary to the official propaganda?

Is this state of affairs going to last forever? Just for the sake of argument, let us suppose that enough people come to the conclusion that the nightmare has lasted long enough, and that the time has come for them to take their destiny in their own hands. Do they have the right to do so? The mere fact that such a question has to be asked shows how serious a situation a country can be embroiled in, when a clique in power proclaims its right to stay there forever.

The right of a people to chose its own form of government is based less on some abstract philosophical reasoning than on its will not to accept any sort of slavery. And this will has been strongly manifested time and again throughout the history of the country.

As early as A.D.39, the TRUNG sisters revolted and fought back the whole Chinese army and administration. How could they succeed unless aided by the whole population who decided to take arms against foreign rulers? Some two centuries later another female warrior, TRIEU AU, commanded an army of peasants to fight the Chinese invaders (A.D.226) In the 10th century, DINHBOLINH, himself of modest extraction since he began adult life as a farm-hand, rallied enough popular support to proclaim

himself king in the year A.D.968. By then it was firmly established in the Vietnamese psyche that the population has the right and duty to take care of its own destiny.

Do we have to further stress the point? Of all the national dynasties in Vietnam none enjoyed more prestige than the successive kings of the TRAN family, since they defeated three Chinese invasions in the 13th century. But, towards the end of the 14th century, some of these absolute rulers became corrupt and incompetent. Once again people exercised their right of self-determination and rallied HO QUY LY to stage a rebellion, and install a new regime.

The masses exercised their right but they needed a leader. At the beginning of the 15th century the national leader was LELOI who headed a long armed rebellion (1417-1427). By then the tradition was well established: when no legal and peaceful transmission of power is possible, the population has the right to use force to achieve a transformation of government. When the rulers are foreign invaders, such a right becomes a sacred duty. It is true that the country has always lived under the rules of self-proclaimed autocrats, but these always insisted that they had been put on the throne to fulfil the divine mandate of promoting the welfare of the people. Whenever they failed to do so, peasants were ready to rally a contender and the dethroned king lost his legitimacy.

It is unfortunate that the devolution of political power had to be performed through violent means. **Wouldn't it be better for the whole nation that the VCP give up its exclusive and dynastic ambitions so as to break the vicious circle of oppression and obscurantism of the masses to be fought back by bloody rebellions of the same masses?**

So far, monopoly of absolute power has led to a widening cleavage between the privileged few and the down-trodden many. Perhaps it could be of some interest to draw the VCP's attention to the following quotation borrowed from a French constitution: "*When the government violates the rights of the population, insurrection is, for the population as a whole and every part of it, the most sacred right and the most imperative duty*" (Quand le gouvernement viole les droits du peuple, l'insurrection est, pour le peuple et pour chaque portion du peuple, le plus sacré des droits et le plus indispensable des devoirs. Constitution de l'an I, 24 juin 1793, article 35).

The following excerpt from the encyclical MIT BRENNENDER SORGE (March 14, 1937) of Pope Pius XI further stresses the point that the citizenry has the right to rebel against the state when the laws proclaimed by the state are contrary to so-called natural laws: "*We are referring to the so-called natural laws... It is according to the commands of natural laws that any actual law, whatever the status of the law-maker, can be judged as to its moral contents and, thereby, its authority to bind people in their conscience. If laws enacted by human beings are insolubly in contradiction with natural laws, they are vitiated by an original defect that no coercion or show of strength can correct... By the grace of God, humans have been granted rights which are inalienable vis-a-vis any collectivity trying to deny, abolish, or neglect such rights*"(1)

In the FURMISSIMAM CONSTANTIAM encyclical (March 28, 1937) the pope was more explicit: "*If the authorities openly attack the principles of respect for justice and truth, so that the foundation of their imperium is in jeopardy, why should we, then, blame those citizens who unite to defend themselves and the nation, and use only means both lawful and well-adjusted to the circumstances, to fight those who act contrarily to the public weal through an abuse of their power?*"(2)

Apparently the pope saw immediately the potential danger if this sacred right to rebel was pushed too far, so that peace and social order could be threatened. He added some qualifications: "*The means used must be adjusted to the aim. They must be used only to achieve that aim... so that the community is not in a situation worse than the one the rebels wanted to get rid of*" (3)

About a quarter of a century later, Pope John XXIII stated his position with regard to the right to rebel in his famous encyclical PACEM IN TERRIS (1963); "*The moral order comes from God. If ever the authorities enact laws or take measures against that moral order and, therefore, against God's will, such laws and measures cannot bind anybody in conscience because we must obey God and not humans... Human legislation deserves to be laws only when it is not contrary to a reasonable equity... To the extent that human legislation is contrary to reason, we have the right to declare it inequitable because it is not truly a law, rather a form of violence.*"(4)

FOOTNOTES

(1) Nous pensons ici, en particulier, à ce qu'on appelle le droit naturel... C'est d'après les commandements de ce droit de nature que tout droit positif, de quelque législateur qu'il vienne, peut être apprécié dans son contenu moral et par là même dans l'autorité qu'il a d'obliger en conscience. Des lois humaines qui sont en contradiction insoluble avec le Droit naturel sont marquées d'un vice originel qu'aucune contrainte, aucun déploiement extérieur de puissance, ne peut guérir... L'homme, en tant que personne, possède des droits qu'il tient de Dieu et qui doivent demeurer vis-a-vis de la collectivité hors de toute atteinte qui tendrait à les nier, à les abolir, ou à les négliger."

(2) Si ces pouvoirs attaquent ouvertement la justice et la vérité, de telle sorte qu'elles ébranlent les fondements mêmes de l'autorité on ne voit pas de motif à blâmer les citoyens qui se groupent pour leur défense et la sauvegarde de la nation, n'employant que les moyens licites et adaptés contre ceux qui abusent de l'autorité pour faire tort à la chose publique."

(3) Les moyens doivent être proportionnés à la fin; il faut en user seulement dans la mesure où ils servent à l'obtenir... de telle manière qu'ils ne causent pas à la communauté des dommages supérieurs à ceux qu'on veut réparer"

(4) L'autorité exigée par l'ordre moral émane de Dieu. Si donc il arrive aux dirigeants d'édicter des lois ou de prendre des mesures contraires à cet ordre moral, et par conséquent à la volonté divine, ces dispositions ne peuvent obliger les consciences, car il faut obéir à Dieu plutôt qu'aux hommes... La législation humaine ne revêt le caractère de loi qu'autant, qu'elle se conforme à la juste raison. Mais dans la mesure où elle s'écarte de la raison, on la déclare injuste, elle ne vérifie pas la notion de loi, elle est plutôt une forme de la violence."